

Deftige geleerde wordt een gewone professional

■ Dominees niet te spreken over plan om hen te onderwerpen aan verplichte nascholing

ANALYSE

Gerrit-Jan KleinJan

Verscheidene dominees in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) morren. Over twee weken komt er een eind aan hun recht op een vrij in te vullen betaald studieverlof van drie maanden per vijf jaar. Hoewel hun verlof door de kerkgangers wordt betaald, hoefden de predikanten geen formele verantwoording af te leggen over de invulling ervan.

Dat verandert. Vanaf 1 september zijn de protestantse voorgangers gebonden aan een verplicht nascholingsprogramma, onder werktijd én met controle van deelname.

Een groep van 25 dominees stuurde deze week een brandbrief naar het bestuur van de PKN, waarin ze hun beklag doen over deze ‘inperkingen’. “Alsof we weer de schoolbanken in moeten”, vond een predikant. “Wij bepalen zélf wel”, redeneerde een andere dominee, “hoe we ons vakgebied onderhouden”.

Wie de briefschrijvers spreekt, hoort dat vooral het verlies van de vrijheid zeer gevoelig ligt. Het nieuwe systeem zou ‘paternalistisch’ en ‘betuttelend’ zijn en de regels voor nascholing zouden voorbij gaan aan de bijzondere status van het domineesambt.

De vraag is of het zelfbeeld van de boze predikanten strookt met de realiteit. In de beroepsontwikkeling van het vak predikant heeft het ‘ambt’, het bijzondere dat een dominee van een andere werknemer onderscheidt, in de loop van de jaren steeds minder de nadruk gekregen. De invoering van de ‘permanente educatie’, zoals het nieuwe verplichte studieprogramma heet, is slechts

een volgende stap in deze ontwikkeling.

Dat sommige kanselredenaars moeite hebben met hun veranderende plaats in kerk en samenleving, bleek ook afgelopen voorjaar. Toen stemde de generale synode (algemene vergadering) van de PKN in met het voorstel dat geschoolde hbo’ers zich onder bepaalde voor-

waarden ook ‘pastor’ mogen noemen. Niet langer is de hbo-theoloog het gatenvullertje in de predikantsloze periode, voortaan is de kerkelijk werker een werkkraacht met een eigen profiel.

Ook dat besluit werd voorafgegaan door gemor van dominees. Het verlenen van rechten aan niet-universitair geschoolden, stelden de cri-

tici, zou de status en het academische karakter van het predikantschap aantasten.

Deze twee beleidsveranderingen die de PKN in korte tijd doorvoert laten zien dat het kerkbestuur er inmiddels ook van is doordrongen dat een dominee naast geestelijk leider of -vrouw óók een gewone werknemer is, met loopbaanper-

spectief, specialisatiemogelijkheden en loon naar werken.

De invoering van een systeem waarin de predikant door zijn werkgever op een professionele wijze wordt afgerekend, past binnen dat beeld.

De predikant als deftige geleerde is voorgoed voorbij. De dominee wordt een gewone professional.